

26 A:7

För en avstyckning från en till allmän va-anläggning ansluten fastighet har tomtyteavgift ansetts böra utgå, eftersom den vid avstyckningstillfället gällande taxan föreskrev att sådan avgift skulle beräknas för en tomtyta upp till 1 500 m² och stamfastigheten även efter avstyckningen hade större areal än 1 500 m².

K.O. äger bostadsfastigheten N 57:4 i Leksands kommun. Fastigheten ligger utanför detaljplanelagt område men inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning. Förbindelsepunkter för ren- och spillvatten upprättades 1978 i samband med att fastigheten bebyggdes. K.O. erlade den 26 december 1978 anläggningsavgift för fastigheten med 12 399 kr, varav avgift för tomtyta med 7 524 kr. Kommunen har den 24 november 1986 beslutat att avslå K.O:s ansökan om återbetalning av tomtyteavgift.

K.O. yrkade vid Va-nämnden att kommunen skulle förpliktas återbetala 10 032 kr jämte ränta. Hon åberopade att tomtyteavgiften redan var erlagd för ursprungsfastigheten och att fastigheten inte var klassad som jordbruksfastighet och inte heller kunde betraktas som en stor egendom.

Kommunen bestred bifall till yrkandet och anförde i huvudsak: N 57:4 har tidigare ingått som del i jordbruksfastigheten N 578:1. Befintlig byggnad på den senare fastigheten anslöts till den kommunala va-anläggningen omkring år 1961. Fastigheterna 57:2 och 576:4 har därefter avstyckats från ursprungsfastigheten. I samband med att ursprungsfastigheten anslöts till kommunalt va har tomtytefaktor inte betraktats utgöra hela delen av fastigheten N 57:1. Då ursprungsfastigheten sedermera har exploaterats för ytterligare bebyggelse har kommunen ansett sig kunna ta ut tomtyteavgiften.

Va-nämnden yttrade:

Huvudregeln är att vid avstyckning ny tomtyteavgift inte får uttas för den avstyckade fastigheten om tomtytefaktor beaktats redan vid den avgiftsfördelning som skedde i samband med att ursprungsfastigheten anslöts till den allmänna va-anläggningen. Härav följer att om sådan avgift uttagits mot huvudregeln så skall avgiften i princip återbetalas.

Avgörande för frågan om en ny tomtYTEavgift skall uttas respektive återbetalas för den avstyckade fastigheten är huruvida stamfastigheten haft rätt att bruka va-anläggningen vid avstyckningstillfället. En bruksrätt uppkommer normalt genom att en anläggningsavgift erläggs för fastigheten och numera sker detta så gott som regelmässigt. Bruksrätten kan dock uppkomma utan att särskild avgift uttas vid anslutningen. Fastigheten deltar då i kostnaden för va-anläggningen genom bruksavgifter eller via skattefinansiering. Av vad som sagts följer att det vid prövningen av nu ifrågasatt fall saknar betydelse om det för stamfastigheten utgått särskild tomtYTEavgift eller avgift över huvud taget vid anslutningen. TomtYTEfaktorn har ändå kunnat beaktas.

I förevarande mål har tomtYTEavgiften för N 57:4 i specifikationen upptagits till 10 032 kr. Av specifikationen framgår vidare att summan av samtliga däri upptagna avgifter reducerats med 25 % eftersom dagvattenavlopp inte ingår i va-anläggningen. Taxan redovisar inte närmare hur reduktionen skall fördelas på ingående poster. Va-nämnden finner att reduktionen i sådant fall bör fördelas med samma procentsats på samtliga i specifikationen upptagna poster. Kommunen skall i sådant fall till K.O. återbetala 7 524 kr jämte ränta enligt räntelagen.

Va-nämnden förpliktade kommunen att betala 7 524 kr jämte ränta till K.O.

Från beslutet var ordföranden och en nämndledamot skiljaktiga och anförde:

Avgiftsskyldigheten inom va-kollektivet skall i taxa fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund. När en ny fastighet tillkommer genom avstyckning för en ansluten fastighet, skall därför vid beräkningen av anläggningsavgift för avstyckningen hänsyn tas till att beräkningsfaktorerna i den tillämpliga taxan kan vara beaktade redan genom stamfastighetens anslutning. Stamfastigheten måste därvid, oavsett vilken avgift som faktiskt må ha utgått, anses ansluten på de villkor och enligt den avgiftsfördelning som framgår av gällande taxa. Om taxan vid tiden för avstyckningen innehåller en tomtYTEavgift, får tomtYTEfaktorn alltså anses beaktad för stamfastigheten i enlighet med taxan. Därav följer dock inte utan vidare att denna faktor också skall anses beaktad för avstyckningen. Denna fråga måste prövas enligt bestämmelserna i taxan och grunderna för avgiftsfördelningen.

I förevarande fall skall tomtYTEavgift enligt den tillämpliga taxan för sådana fastigheter som det här är fråga om inte i något fall utgå för tomtYTE utöver 1 500 m². Med hänsyn härtill och då stam-

fastigheten även efter avstyckningen är större än 1 500 m² kan tomttytefaktor inte anses beaktad för avstyckningens del. En skälig och rättvis avgiftsfördelning måste här förutsätta att tomttyteavgift också skall utgå för avstyckningen.

K.O:s yrkande om återbetalning av tomttyteavgiften kan därför inte vinna bifall.

Beslut: 1988-03-16, BVa 41

Mål nr: Va 312/86

Kommunen väddade och yrkade att K.O:s talan skulle ogillas.

K.O. bestred ändring.

Vattenöverdomstolen yttrade:

Av de skäl de i Va-nämnden skiljaktiga ledamöterna anfört skall frågan huruvida tomttytefaktor kan anses beaktad även för den avstyckade fastigheten prövas enligt bestämmelserna i den vid avstyckningstillfället gällande taxan och de i va-lagen upptagna grunderna för avgiftsfördelningen.

Enligt den vid avstyckningstillfället gällande taxan beräknades tomttyteavgift i fall såsom det nu förevarande för en tomtyta av 1 500 m². Vid sådant förhållande, och då K.O. inte påstått att tomttyteavgift utgått för större areal av stamfastigheten än 1 500 m², kan tomttytefaktor för stamfastighetens del inte anses beaktad för en större areal än 1 500 m². Då stamfastighetens yta även efter avstyckningen överstiger denna areal, kan tomttytefaktor inte anses beaktad för avstyckningens del. En skälig och rättvis avgiftsfördelning kräver då att tomttyteavgift skall uttas för avstyckningen, varför kommunens vadetalan skall bifallas.

Vattenöverdomstolen ändrade Va-nämndens beslut och ogillade K.O:s yrkande om återbetalning.

Dom: 1989-01-04, DTVa 1

Mål nr: TVa 410/88